

школярів. У цьому допомагатимуть курси підвищення кваліфікації, які вчителі проходять, як правило, при інститутах післядипломної педагогічної освіти. Це, у свою чергу, підвищує відповідальність таких інститутів за рівень наукового та методичного супроводу роботи педагогів. Сьогодні діяльність ІППО спрямована на реалізацію завдань, які постали перед всією системою освіти, що реформується.

УДК 37.015.3

Портянко В. П.

SMART-ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ШКОЛЯРІВ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Постановка проблеми. По мірі формування інформаційного суспільства питання розвитку молодших школярів із особливими освітніми потребами стає для педагогічної науки, системи освіти та суспільства в цілому одним із найбільш актуальних.

Якісний стрибок у розвитку нових технологій зробив можливим розвивати та навчати школярів із особливими освітніми потребами у загальноосвітніх закладах освіти, навчити їх нестандартно мислити, вирішувати нові проблеми, вносити новий зміст у всі сфери життєдіяльності. SMART-технології дають унікальну можливість дітям із особливими освітніми потребами покращити розуміння освітньої програми та краще адаптуватись у соціумі.

Головним завданням сучасної освіти є розвиток дітей, і кожна дитина – то є скарб. Але нажаль українська сучасна система освіти не пристосована для виховання, навчання та розвитку дітей із особливими освітніми потребами.

Вирішення даної проблеми актуалізує необхідність формування національної інноваційної системи освіти, яка докорінно змінить творчу складову, інтелектуальність, моральність, духовність та освіченість школярів із особливими освітніми потребами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз філософської, науково-педагогічної та методичної літератури свідчить про накопичення суттєвого досвіду щодо розвитку середньостатистичних школярів. Проте досить незначна увага приділяється розумовому вихованню школярів із особливими освітніми потребами та використанню інформаційних розвиваючих систем для роботи з ними.

Загальні проблеми впровадження й використання інформаційних технологій в освіті відображаються в роботах вітчизняних дослідників: В. Бикова, А. Гуржія, Г. Єльнікової, М. Жалдака, Л. Карташової, В. Лапінського, О. Овчарук, О. Спіріна, М. Шишкіної та ін.

Значний вклад у розробку методології і теорії поняття педагогічної технології зроблено сучасними педагогами, зокрема В. Безпалько, Б. Лихачовим, М. Кларінім, В. Монаховим, Г. Селевко та ін. Розглядалися різні аспекти проблеми інклюзивної освіти в роботах вітчизняних і зарубіжних учених: Д. Бейлі, І. Гилевич, Д. Зайцева, В. Засенко, І. Казакової, М. Малофєєва, М. Олівера, Л. Шипіціної, О. Щербини та ін. Залученню дітей із особливими освітніми потребами до навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, їх реабілітації та повноцінної соціалізації, інтеграції в суспільство присвячені дослідження В. Бондаря, А. Колупаєвої, З.Ленів, Т. Євтухової, В. Ляшенко, А. Шевчук, О.Савченко та ін.

Мета наукової публікації. Розкрити питання використання SMART-технологій школярами із особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу дослідження. На міжнародному рівні вперше було обговорено у 1994 році питання інклюзивної освіти в сучасному розумінні в рамках проведення Саламанкської конференції. Основні аспекти конференції:

- право кожної дитини на освіту, надання їй можливості для досягнення і підтримки достатнього навчального рівня;
- наявність унікальних здібностей, інтересів і потреб в навчанні у кожної дитини;
- розробка спеціальних навчальних програм, в яких враховано особливості й потреби кожного учня;
- надання дітям з особливими потребами доступу до загальної освіти з урахуванням їх особливостей;
- підвищення рівня кваліфікації вчителів для того, щоб забезпечити їх якісну роботу відповідно до принципів інклюзивної освіти [5].

На сьогоднішній день в Україні проводиться робота по переходу до інклюзивної моделі навчання шляхом створення умов для інтеграції дітей з особливими освітніми потребами в освітній простір. Значним кроком у цьому напрямі стало розроблення Концепції розвитку інклюзивного навчання (Наказ МОН України № 912 від 01.10.10 р.). У Концепції визначено основні принципи розвитку інклюзивної освіти в Україні: науковість; системність; варіативність, корекційна спрямованість; індивідуалізація; соціальна відповідальність сім'ї; міжвідомча інтеграція та соціальне партнерство [4].

Навчання дітей із особливими освітніми потребами – це процес, що вимагає спеціально організованих форм педагогічної діяльності. Форми та методи навчання, що традиційно застосовуються у школі, відповідають можливостям та потребам середньостатистичного учня, але їх недоцільно використовувати для дітей, які мають особливі освітні потреби. Зважаючи на це, педагоги та психологи повинні шукати нові форми роботи та використовувати нові технології у навчанні, щоб забезпечити найбільш сприятливі умови для навчання школярів із особливими освітніми потребами.

Як зазначає С. Волосович, сьогодні у SMART-суспільстві відбувається перехід від традиційної моделі навчання до e-learning, а потім – до SMART-освіти. При цьому змінюється роль загальноосвітніх закладів, які не повинні бути «постачальниками» знань, їм необхідно створювати максимально комфортні умови для того, щоб учень набував власний досвід та навички.

Дитяче захоплення різними елементами інформаційних технологій доречно використати для пробудження пізнавальних інтересів та розширення їх сфери. Подібний підхід має певні переваги і перспективи. Але для його реалізації необхідна наявність «просунутих» SMART-технологій: спеціального інформаційного навчально-методичного та дидактичного забезпечення, наявність SMART-пристроїв, підключення до мережі Інтернет тощо.

Використання SMART-технологій безперечно призведе до позитивної динаміки змін у навчанні дітей з особливими освітніми потребами, адже вони відкривають широкі можливості для покращення якості освіти, її доступності.

Висновки. Застосування SMART-технології у навчальному процесі загальноосвітніх закладів викликає інтерес у школярів із особливими освітніми потребами до предмета, а також підвищує мотивацію до навчання. Ефективне введення в традиційний навчальний процес SMART-технологій, широкого спектру розвиваючих занять, спрямованих на стимулювання особистісно-мотиваційної сфери дитини (пам'яті, просторової уяви, уваги і низки інших важливих психологічних функцій), є одним із найважливіших завдань педагогіки у сучасному навчанні.

Література

1. Колупаєва А. А. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. – К. : «А.С.К.», 2012. – 308 с.
2. Ленів З. П. Особливості реалізації інклюзії та підготовки відповідних фахівців: проблеми, досвід, перспективи / Зоряна Ленів // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія: Збірник наукових праць.- К.: МПУ імені Драгоманова, 2014. – Вип. 28 – С. 119–125.
3. Підвищення результативності сучасного уроку засобами новітніх технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pedvistavka.at.ua/publ/>.
4. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання: Наказ МОН України № 912 від 01.10.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/files/normative/newstmp/2010/05_10/912.zip
5. Саламанкская декларация и рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, принятые Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество [Електронний ресурс]. – Саламанка, Испания. – 7–10 июня, 1994. – Режим доступа: <http://unesdoc.unesco.org/images/0009/000984/098427rb.pdf>.

УДК 373.51:374.2

Ратушко В. А.

ПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У СТРУКТУРІ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКА ЗНЗ

Постановка проблеми в загальному вигляді. Психологія проникає у всі сфери нашого життя. Особливо важливою є вона у структурі управлінської компетентності керівника, тому що йому приходится щодень використовувати методи психологічного впливу для реалізації ефективних рішень, спрямованих на функціонування та розвиток педагогічної системи школи. Адже талановиті керівники – це передусім хороші психологи.

Мета статті – розглянути теоретичні засади психологічної компетентності та розкрити структуру цієї компетентності у форматі управлінської культури керівника ЗНЗ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Компетентність розуміють як коло питань, в яких людина добре розуміється не лише під час вивчення предмета, а й за допомогою засобів неформальної освіти, внаслідок впливу середовища [1, с. 408]. У проекті нового закону Про освіту компетентність декларується як «динамічна комбінація знань, розуміння, поглядів, цінностей, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та/або подальшу навчальну діяльність і є навчальним результатом на певному рівні освіти».

Психологічна компетентність розглядають як органічна складова педагогічної майстерності; в актуальному стані виступає необхідною умовою ефективної взаємодії усіх учасників навчально-виховного процесу, професійної самореалізації педагога та досягнення навчально-виховних цілей з огляду на продуктивне використання психологічних знань в інтересах розвитку здібностей учнів і прилучення їх до духовних цінностей [1, с. 749]. *Психологічна компетентність* розглядається також як максимально адекватна, пропорційна сукупність професійних, комунікативних та особистісних якостей педагога, котрі забезпечують не тільки загально професійну підготовленість, а й високий рівень професійної самосвідомості, уміння керувати своїм психічним станом. [2.]. М. І. Лук'янова в якості основних складових психологічної компетентності виділяє три блоки: психолого-педагогічну грамотність